

UČENÁ SPOLEČNOST
ČESKÉ REPUBLIKY

Tisková zpráva, 16. 5. 2022

Medaile a ceny Učené společnosti České republiky 2022

Učená společnost České republiky na svém XXVIII. valném shromáždění 16. května 2022 udělila medaile za zásluhy o rozvoj vědy a ceny významným vědcům, vědeckým novinářům, pedagogům a talentovaným středoškolským studentům.

Medaile za zásluhy o rozvoj vědy

Numisma honoris Societatis scientiarum Bohemicae

prof. RNDr. Jiří Bičák, DrSc., dr. h. c.

Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy

Profesor Jiří Bičák je jednou z nejvýraznějších českých osobností na poli astrofyziky a kosmologie, kde se mimo jiné zásadním dílem zasadil o rozvoj výzkumu gravitace a teorie relativity v českém prostředí. Kromě svého působení v Ústavu teoretické fyziky Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy, kde založil výzkumnou skupinu zkoumající relativistickou a gravitační fyziku, působil i na mnoha dalších předních pracovištích a publikoval mnoho odborných článků v předních mezinárodních vědeckých časopisech. Kromě svého vědeckého působení je i významnou osobností na poli popularizace vědy. Kromě pořádání odborných konferencí pravidelně přednáší i pro širokou veřejnost, a to nejen na poli svého vědního zaměření, ale i v širších otázkách směřování vědy a hodnocení vědecké práce.

Mgr. Ivan Boháček

redaktor časopisu Vesmír

Ivana Boháčka lze bez nadsázky označit za jednoho z nejlivnějších propagátorů vědy v České republice. Tuto cestu zahájil již v 70. letech autorstvím popularizačních knih o fyzice a chemii a následně ji stvrdil, když roku 1985 nastoupil do časopisu Vesmír, kde poté mezi lety 1990-2020 působil jako vedoucí redakce. Během svého působení zde se mimo jiné zasloužil o to, že se tento časopis otevřel široké odborné veřejnosti a v současnosti patří bezesporu mezi nejvýznamnější média působící na poli propagace a popularizace vědy.

prof. RNDr. Jan Konvalinka, CSc.

Ústav organické chemie a biochemie AV ČR

Profesor Jan Konvalinka je na poli biochemie a molekulární biologie zcela unikátní osobností. V Ústavu organické chemie a biochemie Akademie věd ČR vede skupinu *Proteázy lidských patogenů*. Mezi mnoha dalšími výzkumnými oblastmi se zabývá například výzkumem proteinů viru HIV. Kromě své vědecké činnosti je Jan Konvalinka velmi aktivní osobností i v akademické sféře, mimo jiné působil jako prorektor Univerzity Karlovy pro vědeckou činnost. V posledních dvou letech nemůžeme nezmínit jeho podíl na boji proti dezinformacím během epidemie covidu-19, kdy byl svými pravidelnými rozhovory hlasem rozumu v jinak nepřehledné době.

Ing. Petr Koubský, CSc.

redaktor pro vědu a techniku Deníku N

Petr Koubský je významným jménem (nejen) české žurnalistiky. Již na počátku 90. let stál u zrodu měsíčníku Softwarové noviny, v němž poté zastával pozici šéfredaktora. Od té doby napsal či editoval (mimo jiné ve vlastním internetovém projektu 067) stovky popularizačně-naučných a odborných článků s technickým a vědeckým zaměřením, díky čemuž se stal jednou z nejvýznamnějších tváří na poli popularizace vědy. V současnosti působí jako redaktor pro vědu a techniku v Deníku N. Učená společnost oceňuje jeho široký rozhled a schopnost srozumitelně představit veřejnosti i obtížná témata, včetně informování o pandemii covidu-19.

prof. PhDr. Stanislav Sousedík, CSc., Dr. h. c.

Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy

Profesor Stanislav Sousedík patří do okruhu žáků Jana Patočky. Je jedním z nejvýznamnějších současných českých filosofů, a to i přesto, že mu bylo v jeho akademické dráze po dlouhou dobu soustavně bráněno komunistickým režimem. Ve své práci se soustředí hlavně na tematiku středověkého a raně novověkého křesťanského myšlení, scholastiky či přirozenoprávní teorie. Mimořádný vědecký přesah práce profesora Sousedíka můžeme vidět i v jeho badatelské práci, zkoumající místo českých zemí s jejich kosmopolitním záběrem na mapě tehdejší Evropy.

Cena Učené společnosti v kategorii vědecký pracovník

prof. PhDr. Jiří Pelán

Ústav románských studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy

za zásadní vědecký přínos v mapování a interpretaci italské renesanční literatury a její překlad

Profesor Jiří Pelán je předním romanistou a odborníkem na období italské renesance a renesanční literatury. Jeho dílo je ve svém oboru unikátní mimo jiné svou komplexností. Tématem renesanční literatury se zabývá nejen z literárněvědního pohledu, ale i v kontextu historickém a kulturním. Dvacet let své badatelské práce zúročil ve dvoudílné antologii „Italská renesanční literatura“, vydané roku 2020. Kromě badatelské činnosti je Jiří Pelán přední českou osobností i na poli překladatelství. Kromě překladů z italštiny přeložil i mnoho francouzských, portugalských či německých děl, která tak zpřístupnil dalším generacím českých čtenářů.

Cena Učené společnosti v kategorii mladší vědecký pracovník

Mgr. Jiří Dynda, Ph.D.

Slovanský ústav AV ČR

za mimořádný vědecký přínos v oblasti paleoslovenistiky a ve výzkumu předkřesťanského náboženství Slovanů

Doktor Jiří Dynda je jednou z velkých nadějí české slavistiky a religionistiky. V současnosti pracuje pod záštitou Slovanského ústavu Akademie věd ČR, kde svůj výzkum zaměřuje na paleoslovenistiku, staroslověnskou lexikografii a předkřesťanské náboženství Slovanů. Jiří Dynda své výsledky publikoval již v několika vysoce ceněných monografiích a v zahraničních odborných časopisech s mezinárodní prestiží. Učená společnost oceňuje originální zaměření jeho práce, která má nespornou zajímavost pro národní kulturu i mezinárodní fórum.

doc. PharmDr. Jitka Palich Fučíková

2. lékařská fakulta Univerzity Karlovy

za výzkum využití kalretikulinu při imunoterapeutické léčbě nádorových onemocnění

Docentka Jitka Palich Fučíková je bezesporu hvězdou mezi nastupující generací imunologů. Pro ilustraci nechme na chvíli hovořit čísla. Kromě mnoha tuzemských i mezinárodních ocenění se výsledky její práce promítly i do dvou mezinárodních patentů, 87 článků v odborných časopisech, více než 4000 citací a H-indexu s hodnotou 33. V současnosti Jitka Palich Fučíková působí jako vedoucí výzkumné skupiny věnující se výzkumu nádorové imunologie a imunoterapie a možnostem uplatnění těchto poznatků při klinické léčbě onkologických pacientů. Kromě své výzkumné práce je velmi aktivní i v akademické sféře.

Via Chimica

společná cena Učené společnosti České republiky a Nadace Experientia pro vysokoškolské studenty za originální práci v oboru chemie

Roman Bushuiev

Fakulta informačních technologií Českého vysokého učení technického v Praze

za práci Machine-learning prediction of terpene biosynthesis

Roman Bushuiev, rodák z ukrajinského Doněcka, se ve své práci zabývá předpovědí biosyntézy terpenů na základě propojení znalosti aminokyselinové sekvence zúčastněných enzymů a strojového učení. Za tímto účelem autor vyvinul zcela nový model pro predikci produktů biosyntéz ze sekvencí aminokyselin enzymů. Práce představuje inovativní přístup k aplikaci jazykových modelů strojového učení v oblasti biosyntézy přírodních látek, čímž otevírá dosud neprozkoumanou oblast základního výzkumu.

Cena Učené společnosti pro vysokoškolské studenty

Matěj Doležálek

Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy

za práci Quaternions and universal quadratic forms over number fields

Matěj Doležálek se ve své práci věnuje zkoumání univerzální kvadratické formy nad číselnými tělesy. Autor v práci inovativním způsobem využil geometrie kvaternionu nad číselnými tělesy k tomu, aby originálním způsobem dokázal univerzalitu některých kvadratických forem.

Jakub Kozák

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

za práci Ohlasy klasické antiky v rukopisech Kříže z Telče

Jakub Kozák ve své práci představuje doposud nezkoumané historické texty z poloviny 15. století, vztahující se k tehdejší recepci antické mytologie a kultury. Autor texty zasazuje do kontextu toho, jak byly antické texty v pozdním středověku nazírány a interpretovány. Za zmínku stojí i fakt, že tyto původně latinské texty autor sám přeložil, aby s nimi mohlo být dále pracováno. Oceněná práce vznikla nejen jako bakalářské práce, ale zároveň i jako kapitola do chystané kolektivní monografie *Opuscula. Krátké texty z rukopisů Kříže z Telče*.

Niels van der Meer

Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská Českého vysokého učení technického v Praze

za práci Matematické modelování v elektrokardiologii

Ve své práci se Niels van der Meer zabývá matematickou a numerickou analýzou reakčně-difuzních rovnic, vyskytujících se v oblasti výpočetní biologie. Autor v práci analyzuje klíčové vlastnosti rovnic vedoucích k formulaci řešení, u kterých pak formou kvantitativní i kvalitativní analýzy dále ověřuje jejich funkčnost. Výsledky, ke kterým v rámci této své práce autor došel, jsou v současnosti zpracovávány do formy samostatného odborného článku.

Cena Učené společnosti České republiky pro pedagogy

Mgr. Radek Matuška

učitel chemie na Střední průmyslové škole chemické Brno

Magistr Radek Matuška, vyučující chemie na Střední průmyslové škole chemické v Brně, je jednou z vedoucích osobností chemické olympiády, v níž je garantem kategorie pro středoškolské studenty chemicky zaměřených středních škol a autorem soutěžních úloh. Zároveň svou odbornost zúročuje i jako lektor na soustředěních pro studenty reprezentující Českou republiku v mezinárodní chemické olympiádě či ve vedení mnoha různých workshopů a školení pro vyučující chemie. Opomenout nesmíme ani jeho dlouhodobou spolupráci s MŠMT, kdy se aktivně podílí na vytváření legislativy pro výuku chemie na školách.

Cena Učené společnosti v kategorii středoškolský student

Daniel Burkart

Gymnázium Brno-Řečkovice

za studii: Statická a dynamická analýza lanových a příhradových konstrukcí

Aleš Janderka

Gymnázium Šumperk

za studii: Asociace mikrofosilií lokality Štítý. Bystřický litofaciální vývoj české křídové pánve

Petr Kahan

Gymnázium Dr. Antona Randy

za studii: Příprava a charakterizace spinově polarizovaných hrotů pro tunelovací mikroskopii

Martin Kaleta

Purkyňovo gymnázium Strážnice

za studii: Subarachnoidální krvácení a změny permeability hematoencefalické bariéry při zánětlivé reakci

Veronika Martinková

Gymnázium Františka Palackého, Valašské Meziříčí

za studii: Přesmyky methansulfonátů N-aryl hydroxamových kyselin

Tereza Maxerová

Gymnázium Jírovцова, České Budějovice

za studii: Vliv obnovy tůní v areálu bývalého tankodromu na společenstvo vodních brouků

Karel Pročka

Gymnázium Žďár nad Sázavou

za studii: Terénní průzkum středověkého montánního komplexu Havírna u Štěpánova nad Svratkou

Anna Urushadze

Gymnázium Botičská

za studii: Motorické učení u myšího VPA modelu autismu

Jitka Waldhauserová

Gymnázium Jihlava

za studii: Vliv krajiny na hnízdní preference a chování blanokřídlých hnízdících ve stoncích

O Učené společnosti České republiky

Učená společnost České republiky byla založena 10. května 1994 z iniciativy Otto Wichterleho a Rudolfa Zahradníka. Sdružuje významné vědce působící na českém území, počet řádných členů nesmí dle stanov přesáhnout číslo sto jedenáct. Jejím hlavním cílem je podpora svobodného pěstování vědy a šíření vědeckých poznatků. Klade důraz na mezioborový dialog a etiku vědeckého konání. Hlásí se k tradici Královské české společnosti nauk.

Pořádá přednášky a debaty, uděluje medaile a ceny špičkovým vědcům, pedagogům a talentovaným středoškolským a vysokoškolským studentům. Vyjadřuje se ke společenským otázkám souvisejícím s vědou a vzděláváním, vědecké poznatky a metody poznávání světa se snaží přibližovat veřejnosti. Videozáznamy přednášek jsou k dispozici na YouTube.

Web: www.learned.cz

Facebook: <https://www.facebook.com/ucenaspolecnost>

Twitter: https://twitter.com/ucena_spol

YouTube: <https://www.youtube.com/c/UčenáspolečnostČR>

Kontakt pro média:

Ondřej Vrtiška

ovrtiska@gmail.com, tel. 724 056 474